5 BANI EXEMPLARUL. — ANUL XXXII. — N-rul 320 — 6 PAGINI — JOUI 20 NOEMBRIE 1914

ABONAMENTE
ROMÂNIA: Lei 4.65 / 9.15 / 18.— — 3 luni / 6 luni / Un an
STRĂINĂTATE: Lei 10.- / 20.- / 40.-

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE

ANUNCIURI
PAGINA III
Linia corp. 7 Bani 50
Idem pag. IV „ 40
Inserţii şi reclame 3,50 linia
Anunţuri cu înlesniri mortuare după mărime dela 60-150 lei

Redacţia şi Administraţia: — Bucureşti — 11. Brezoianu. 11

RUŞII INAINTEAZA PE TOATE FRONTURILE

— Ei au făcut 50.000 austriaci prizonieri —

Sfaturi bătrâneşti

de generalul CRAINICEANU

Bătrânii sunt datori sfaturi tinerilor. Sfatul bătrânilor e învăţătura timpurilor.

In gravele şi neaşteptatele împrejurări în cari trăim azi, nu e idee, nu e sfat, care să fie de prisos.

Cel mai luminat şi cel mai încercat om de Stat — îmi zicea odată marele Kogălniceanu — trebue să audă părerea tuturor.

Opinia publică e o Suverană, dar o Suverană constituţională. Omul de Stat conducător o respectă şi se inspiră de la ea, dar o aprobă sau nu o aprobă, căci acţiunea şi răspunderea sunt ale lui.

Omul de Stat superior caută să domine opiniunea publică, căci dacă ea nu este însăşi voinţa poporului, este însă o etapă, şi voinţa poporului nu se mai poate domina, fie ea bună, fie rea.

Pentru a domina opiniunea publică, ce trebue condusă şi pentru a o conduce, ea trebue respectată. Nu se cuvine dar a desprețui opiniunea publică, oriunde s'ar manifesta ea în marginile legale, fie în stradă, fie la Capşa, fie la Obor. Poporul este pretutindeni, nu numai în saloane şi în cancelariile diplomaţilor. Parcă aud pe păstorul şi pe grănicerul din vârful Carpaţilor, privind spre Transilvania, zicând: Acum e vremea să sărim şi noi în spatele ungurilor.

Opinie pu blică sănătoasă, strategie militărească napoleoniană! Fără multe informaţiuni şi elemente diplomatice, poporul adesea desleagă probleme mari. De altminteri, diplomaţia şi capetele mari ale Germaniei şi Austro-Ungariei au băgat popoarele lor în foc cu mari surprinderi.

Tot aşa, cred, că nu e nici înţelept, nici folositor, ca să se sugrume orice manifestare de conştiinţă—luminată şi patriotică—aruncându-i insulta unui scop politic sau personal pe care nu l'ar avea.

Dacă s'au ivit abateri, cauza este, că acţiunea are reacţiunea ei. Acolo unde apare poliţia şi armata, fără nevoie sau fără tact bătaia este gata.

*

Avea-vom sau nu vom avea război, cum însă tunul bubue la fruntariile noastre, opiniunea publică, poporul nostru trebue pregătit sufleteşte, aşa cum învăţătorii şi conducătorii germani au pregătit poporul lor pentru războiul din 1870 şi cel de astăzi.

E de mirare chiar, cum nu se aude de conferinţe istorice şi patriotice, ţinute în toate oraşele ţărei, în locul jocului de cărţi la care se dedeau toţi, bărbaţi şi femei!

Este de mirare, că nu se închid teatrele, cinematografele, cafenelele-concerte, iar femeile, cu sau fără automobile şi fără ocupaţiune, să lucreze toate la obiecte pentru soldaţi şi la pansamente pentru răniţi!

Este de mirare, că nu se deschid subscripţiuni naţionale, mari şi mici, fie pentru tezaurul de război, fie pentru materiale, medicamente, baloape aeroplane şi atâtea altele trebuincioase la războiu! Noi uităm, că un imens incendiu, ce se înalţă până la cer, s'a aprins în Europa şi că flăcările lui cu siguranţă se vor întinde şi în Peninsula balcanică şi ne vor coprinde şi pe noi. Noi credem, că, la sfârşit, vom răscoli cenuşa şi oasele altora şi vom găsi ceeace căutăm, fără chiar să ne părlim mâinile! Dar dacă Austro-Ungaria va ieşi învingătoare, ea ne va arde, cu toată neutralitatea noastră de Stat. Belgia este un exemplu hoţăritor. Vom fierbe poate în ace laşi cazan ca şi Serbia. Italia nu ne promite şi nu ne asigură mântuirea. Blocul balcanic nu se închiagă.

*

De altă parte, este drept, că nimic nu e mai greu de cât a domina opiniunea publică în ţara noastră.

Trebue să avem cel puţin curajul cunoaşterii de sine şi să mărturisim adevărul, că noi nu suntem foarte patrioţi. Avem mult patriotism pe buze, dar mai puţin în inimă şi în fapte. Cauzele sunt pseudo-cultura, lipsa de conştiinţa datoriei şi setea adâncă a bunului trai.

Generaţia actuală nu-şi dă seamă de gravitatea momentelor prin cari trece. Nu e vorba numai de idealul naţional, pe care îl visăm de zece secole, ci mai cu seamă de păstrarea neatârnărei ţărei, care poate fi în pericol.

Numai orbirea şi lipsa de mare patriotism pot să explice unele fapte şi manifestări nenorocite.

— Pe când în Europa, antimilitariştii, socialiştii, anarhiştii, nihiliştii îşi varsă acum sângele pentru patrie, iată că la noi se manifestează contra apărărei ţărei cu armele în mână!?

— Transilvănenii, cari trăesc în ţară, s'au dat la fund. Unii chiar scriu broşuri şi gazete favorabile ungurilor! Unii transilvăneni de dincolo părăsesc poporul lor şi dintre aceştia, unii numai în scopul asigurărei.

— Liga culturală a amuţit, şi e pe cale de „desfacere totală pentru caz de moarte". Membrii fug ca soarecii într'o moară aprinsă. Unii aleargă la Ateneul român!

— Presa noastră, o parte se sperie peste măsură de unele manifestări, şi în loc de poveţe documentate sau de studii asupra problemelor mari ale zilei, se dedă la atacuri personale. E cel mai bun mijloc pentru a nu ajunge la scop, a mări vrajba şi a aprinde focul.

Aiă presă se lasă a aluneca pe coaste stâncoase şi periculoase.

In fine altă presă, în loc de a combate—cum face „La Roumanie", de exemplu — adresează Austro-Germanieі şi chiar nemţilor din ţară cele mai grele insulte. Aceasta este contra celei mai elementare cuviinţe şi compromite interesele ţărei.

Aceeaşi presă aruncă cuvinte de ticăloşie şi chiar de trădare la adresa guvernului ţărei şi şefului său, ceeace, în împrejurările de faţă, când lumea întreagă ne priveşte ca o forţă, este o faptă nepatriotică.

. . . . . .

Iată tabloul cu petele lui negre şi pe o faţă şi pe alta.

*

Luaţi seama, români. Lăsaţi certele moştenite de la luptele din trecut pentru domnie şi putere. Ceaţi toţi unul altuia şi uniţi-vă cu toţii într'un suflet şi o cugetare. Nu e moment mai mare în viaţa unui popor.

Azi nu mai e vremea de acuzări şi răsturnări. Guvernul este deja angajat în luptă în înţelegere cu partidele recunoscute; daţi-le sfaturile şi tot sprijinul vostru spre a lupta până la sfârşit.

Azi e în joc şi în foc nu numai idealul naţional dar şi viitorul României de azi. Făceţi-vă vrednici de România de mâine.

General Crăiniceanu

Atitudinea Italiei

Roma, 16 (sosită 17). — **Intr'un articol asupra politicei externe italiene, ziarul „Sera' scrie: Ar fi de dorit ca să se poată cunoaşte mai clar în ce direcţiune s'a îndrumat în aceste zile din urmă politica noastră externă, dar Consulta nu voeşte să destăinuiască nimic pentru ca nu cumva publicul prin discuţiuni sau imprudenţe să vatame realizarea planurilor. Bine înţeles diplomaţia are această datorie de a evita pe cât posibil divulgările, dar pe de altă parte, această situaţiune contribue să menţină o stare de continuă frământare.**

De curând am auzit repetându-se că dacă Italia nu se mişcă îi va lua înainte vechia sa colonie de la Dunăre.

Argumentaţia nu este nouă pentru că am avut ocaziune să o auzim de mai multe ori în cursul ultimilor luni, dar eri ca şi azi şi mâine Italia, cu sau fără planul unei înţelegeri balcanice, va continua să aibă acea atitudine care îi este impusă de împrejurările actuale.

Credem însă că România nu vrea cu adevărat să forţeze mâna Italiei cel puţin până ce nu se va lămuri enigma atitudinei Bulgariei, care ar putea sări în spatele României, atunci când ea ar trece în Transilvania si Bucovina ca să libereze pe fraţii săi. (A. T. I.)

Redeschiderea Camerei şi neutralitatea Italiei

Roma, 16 (sosită 17). — *Ziarul „Popolo Romano" într'un articol referindu-se la redeschiderea Camerei, zice că asupra declaraţiunilor guvernului se va urma obişnuita discuţie care se va termina de sigur cu un vot mai mult decât favorabil, pentru noul minister Salandra. El va confirma astfel voinţa de a se urma acea politică de neutralitate leală şi vigilentă, la care consimt, se poate zice, atât parlamentul cât şi aproape întreaga ţară. (A. T. I.)*

INAINTAREA VICTORIOASA a ruşilor

Petrograd, 17. — Mesagerul Armatei **scrie: Pe frontul ruso-prusian luptele urmează cu un avantagiu care se întoarce în folosul nostru. Cavaleria noastră urmăreşte pe inamic care se retrage părăsindu-şi răniţii şi muniţiile. Elementele noastre de urmărire împedică energic pe germani de a lua în stăpânire poziţiunile ce întâlnesc în retragerea lor.**

Pe frontul Galiţiei toate operaţiunile s'au sfârşit în mod fericit pentru noi. Continuăm a urmări armata austriacă spre Cracovia peste Carpaţi. Cu tot frigul cel mare, care împedică ofensiva, înaintăm victorios. Mai multe contingente sunt deja la înălţimea Cracoviei. Moralul trupelor noastre este escelent. *(Westnik)*

Comunicatul statului major rus

Petrograd, 18.— **Statul-major al generalisimului comunică cele următoare: Lupte crâncene urmează în direcţia Loviecz. Incercarea germanilor de a înainta în regiunea Soerzow a fost respinsă cu pierderi mari pentru ei. Pe frontul malului stâng al insulei, în ziua de 16 a fost numai o luptă de artilerie.**

Trupele ruseşti, după o luptă de zece zile, au luat în ziua de 15 poziţiunile austriacilor care apărau trecătorile din Carpaţi pe o întindere de 50 verste dela Conecza, la nord de Bartfeed, pe Jidowsk şi Jindranawa până la Szczuko, la sud de Mezö Laborcz: ruşii au capturat acolo tunuri, mitraiere şi mulţi prizonieri.

„

Dela 1 la 15 Noembrie, ***am capturat în total 50.000 soldaţi şi 600 ofiţeri austro-ungari.***

La Plock, trupele ruseşti au capturat 4 şleapuri încărcate cu arme şi muniţiuni.

In Prusia orientală continuă mici lupte.

Pe Marea Neagră, nici un vapor turc nu s'a mai arătat dela 8 până acum. (Westnik).

În jurul Cracoviei

Roma, 16 (sosită 17). — *„Tribuna" află din Petrograd că ruşii au ajuns la Kolacin, ocupând Brzeziny şi valea rîului Mroga. La Gonwno ar fi bătut cavaleria duşmanului capturând artileria.*

Din partea Lodz-ului germanii continuă să reziste. Luptele ce se dau în ţinutul Strykoff n'au avut până acum nici un rezultat hotărâtor. Pe frontul Czenstochau-Cracovia-Tymbark ruşii s'ar afla într'o situaţie mai prielnică dealungul Greniacci inferioare, unde ar fi capturat un regiment german. Pe târmul stâng al Rabei ruşii au luat poziţiuni întărite. Pe dreapta Vistulei germanii continuă să se retragă. (A. T. I.)

Luptele din Ungaria

Budapesta, 17. — **Se constată de ziare că înfrângerea ruşilor de la Hommona (comitatul Zemplen) e mai mare decât se credea. Trupele noastre au atacat pe ruşi pe două flancuri silindu-i la retragere. Am făcut 1500 prizonieri; sunt mai multe mii de răniţi şi morţi.**

In comitatul Ung, ruşii au fost respinşi la graniţă. (K. B.)

Comunicat austriac

Viena, 17. — *Comunicat oficial. — Pe frontul meridional luptele sunt continue. Ieri după lupte violente am luat Suvobor, punct culminant şi apărat cu îndărjire, al drumului Valjevo-Caciak. Batalionul 70 s'a distins mult în luptă şi tot astfel regimentele 16 infanterie şi 23 landwehr. Ieri în total am făcut 1254 prizonieri, am luat 14 mitraliere. Am găsit multe arme şi muniţii la Uzice. (K. B.)*

Germanii anunţă succese

Berlin, 17 (sosită 18) — *Marele stat major anunţă:*

Pe frontul occidental nu e nimic de semnalat. Pe frontul Prusiei orientale o tentativă de atac prin surprindere a forţelor ruseşti puternice contra retraşamentelor germane dela est de Darkehmen a eşuat cu mari pierderi pentru ruşi. Restul atacanţilor, în număr de câtiva ofiţeri şi 600 oameni au fost făcuţi prizonieri.

La sud de Vistula, contraatacurile noastre anunţate eri au adus succese importante. 18 tunuri şi peste 4500 prizonieri au fost luaţi. In Polonia sudică nu e nimic de semnalat. (W. B.)

*

Berlin, 18. — *Printre ruşii făcuţi prizonieri de austriaci în luptele din Carpaţi se află Saniratow, colonel de stat-major, şi Sfinhufvud, şeful partidului finlandez-antirus, care fusese exilat în Siberia, fără instrucţiune judiciară. (Wolffbureau).*

Schimb de telegrame

între împăratul Wilhelm şi Cancelar

Berlin, 17. — *Impăratul a adresat cancelarului imperiului cu prilejul aniversărei sale următoarea telegramă: Viu astăzi ca şef al imperiului german către dv. cu felicitări de un caracter special. Pentru a dirija vasul statului, în mijlocul furtunelor actuale, cu fericire spre port trebue să ai noroc şi de aceea providenţa se slujeşte de oameni cari ştiu să combată cu tărie nesdruncinată, având de ţintă salutul patriei până ce această mare ţintă să fie atinsă. Printre aceştia Escelenţa Voastră ocupă primul loc şi aceasta o ştie poporul german, o ştiu cu însumi. Dumnezeu să binecuvinteze opera voastră.* **Wilhelm.**

Cancelarul a răspuns: Rog pe Majestatea Voastră să-mi permită, pentru marea bucurie ce mi-a pricinuit prin telegrama sa, să-i exprim din adâncul inimei gratitudinea mea cea mai respectoasă. Impresia mea la Berlin îmi arată din nou că poporul german se ştie unit cu împăratul său în încrederea în puterea noastră şi în victoria finală a dreptei noastre cauze şi în ferma hotărâre să reziste până ce victoria aceasta va fi dobândită. Fie ca Dumnezeu să asculte rugăciunea mea şi să pot din parte-mi ajuta mult stăpânul meu imperiul şi naţiunea mea pentru această victorie. Sunt credinciosul servitor al Majestăţei Voastre. **Bethmann Holweg.** *(Wolffbureau).*

In Africa de sud

Londra, 17. — **Colonelul Van der Venter a mai făcut 60 prizonieri în Statul liber al Africei de sud. (Legaţiunea Angliei prin A. R.)**

*

Roma, 16 (sosită 17). — *Ziarele din localitate află din Berlin că, după ştiri din Pretoria, răsculaţii ar fi bătut lângă Klipdrift pe englezi, cari au avut mari pierderi. (A. T. I.)*

ATACURILE AUSTRIACILOR INAINTAREA AUSTRIACILOR

RESPINSE DE SÂRBI

Luptele continuă

Londra, 17. —Biroul presei din Serbia anunţă că de 15 zile luptele continuă fără încetare. Austriacii au fost în mai multe rânduri respinşi cu mari pierderi. La 8 artileria sârbă a bombardat monitoarele austriace lângă Semlin, silindu-le să se retragă. (Legaţiunea Angliei prin A. R.)

Austriacii respinşi de muntenegreni

Londra, 17. — **Un comunicat oficial din Cetinje zice că 8 batalioane austriace au fost respinse de muntenegreni în districtul Visegrad cu pierderi considerabile în oameni şi material. (Legaţiunea Angliei prin A. R.)**

Sârbii resping atacurile austriacilor

Niş, 17. — *Inamicul a îndreptat atacuri violente pe frontul coprins între râul Lig şi Lazarevatz. Aceste atacuri au fost mai cu deosebire înverşunate contra poziţiilor noastre din satele Gukoş şi Dudovăţ; inamicul a fost respins pe tot frontul. Inamicul ne-a atacat de trei ori la Gukoş şi de trei ori a fost respins în acest punct. Ai noştri, trecând la contraatacuri, au respins pe inamic spre Lig. Atacurile spre Dudovăţ au inceput la 13 seara; inamicul reuşise a se face stăpân pe un punct pe târmul drept al râului Lig; însă la 14 ai noştri trecând la un contraatac, au înfrânt pe inamic şi l'au respins peste Lig. Am făcut atunci 3 ofiţeri şi 589 de soldaţi inamici prizonieri. Pe poziţiile ocupate de inamic pe târmul drept al Lig-ului s'au găsit 600 morţi şi răniţi inamici şi tot atâţia spre Lig, şi chiar spre Lazarevatz. Inamicul a încercat un atac în contra înălţimii de la Stubliška, dar trupele noastre l'au respins şi i-au luat 6 ofiţeri şi 267 de soldaţi. In micile ciocniri dinspre Obrenovatz, pe târmul drept al Kolubarei, am făcut 75 de soldaţi prizonieri.*

In timpul zilei de 14 am făcut în total pe toate punctele frontului unde au avut loc lupte şi ciocniri, 20 de ofiţeri şi 1500 de soldaţi prizonieri.

(Pressbureau)

Comunicat austriac

Viena, 17. — *Comunicat oficial din 17 Noembrie: Ieri n'a fost nimic însemnat pe frontul nostru de nord. (K. B.)*

Acţiunea Austro-Ungariei contra Lovcenului

Viena, 17. — *Ziarele publică următoarele amănunte asupra acţiunei austro-ungare contra Lovcenului. A apărut la intrarea golfului Theodo un dreadnought austro-ungar, la o distanţă de zece mile de Lovcen şi în afară de bătaia tunurilor franceze de la Lovcen. Focul vasului a fost intermitent timp de mai multe zile la intervale de mai multe ori şi totdeauna cu mare succes. Primele focuri au distrus cu totul un stand de tir construit cu mari cheltueli. Au fost distruse şi două tunuri franceze, mai mulţi artilerişti au fost omoraţi, unii răniţi. Succese analoage s'au reînoit de câteva ori şi astfel vasul austro-ungar a dominat situaţia. In schimb artileria franceză a bombardat Vermak, dar singurul efect a fost că reacţiunea vasului austro-ungar a fost tot mai teribilă. Artileria franceză a oprit focul din ordinul regelui.*

De atunci domneşte o linişte deplină în golf, iar muntenegrenii din cauza poziţiilor excelente austro-ungare sunt reduşi la tăcere, poate pentru totdeauna. (K. B.)

In ajunul deschiderei Reichstagului

Berlin, 17. — *Ieri şi astăzi d. Bethmann Holweg s'a întreţinut cu şefii partidelor politice în vederea deschiderei Reichstagului la 2 Decembrie.*

„Lokalanzeiger" spune că cancelarul s'a exprimat cu mare siguranţă că războiul nu va fi transferat pe teritoriul german şi asupra situaţiunei foarte favorabile la răsărit. In aceste împrejurări guvernul, cât şi parlamentarii, vor fi de acord că pacea nu va putea fi încheiată decât dacă promite o durată absolută şi compensaţii pentru toate sacrificiile. (K. B.)

Imprumutul de război al Angliei

Londra, 17. — *Oficial*—**Imprumutul de război de 350 milioane L. st. cel mai mare care s'a făcut vreodată, a fost mai mult decât acoperit. Caracteristic este marele număr al celor înscrişi cu mici sume.**

Aceasta constitue o desminţire directă a aserţiunei agenţiei Wolff bureau, cum că Banca Angliei ar fi luat asupra ei împrumutul întreg.

Banca Angliei are acum L. 85.500.000 aur, pe când la începutul războiului avea L. 26.000.000 aur. (Legaţiunea Angliei prin A. Română)

Războiul anglo-ruso-turc

Un manifest către arabii din Aden

Londra, 17. — **Abduli Sultan a lansat spontaneu un manifest adresat tuturor arabilor din hinterlandul Adenului, spunând că după 70 ani de prietenie cu Marea Britanie face apel la toţi să păstreze credinţa lor şi să dea tot sprijinul posibil Angliei care a intrat în războiu spre a apăra statele mici contra agresiunei. (Legaţiunea Angliei prin A. R.)**

Chemarea mareşalului von der Goltz la Constantinopol

Berlin. 17. — *„Lokalanzeiger" zice: Mareşalul von der Goltz părăsind serviciul Turciei, a făgăduit sultanului Abdul Hamid să se întoarcă în Turcia de ar mai fi nevoie de serviciile sale. La 1910 cu prilejul ultimei vizite în Turcia, mareşalul a reînoit făgăduiala sa şi sultanului Mehmed. In urma acestei făgăduieli, sultanul s'a adresat acum împăratului, rugându-l să-i trimeată pe von der Goltz pentru războiul anglo-franco-turc. Mareşalul va pleca zilele acestea la Constantinopol, cu statul său major.*

Serbarea victoriilor armatei bulgare

Sofia, 17. — Cu prilejul serbărei victoriilor armatei, preşedintele societăţii veteranilor de războiu şi preşedintele consiliului au schimbat telegrame relevând că ferma voinţă a naţiunei întregi este de a fi folositoare operei comune. (Agenţia Bulgară).

DESMINŢIRE

Roma 16, (sosită 17). — Din izvor competinte german se desminte ştirea conţinută într'o telegramă din Petrograd publicată de ziarul „Central News" cu data de 22 Noembrie st. n., ştire după care germanii ar fi pregătind apărarea Berlinului din partea cetăţei Kuestrin şi că ar fi aşeza pe fortificaţiuni tunurile cele mari. Deasemenea e neîntemeiat svonul publicat în aceeaşi telegramă din Petrograd că la Berlin s'ar fi strângând în depozite ad-hoc, mari proviziuni de articole alimentare. (A. T. I.)

IN AINTAREA AUSTRIACILOR în Serbia

— Importanţa zdrobirii Serbiei pentru austro-germani.-Ce forţe adverse stau faţă'n faţă.-Intransigenţa Bulgariei.-Mizeria din ţara invadată —

(Dela trimisul nostru special)

Nis, Noembrie 1914

Măreţia tragică a războiului actual nu stă numai în numărul nemaipomenit de mare al armatelor în luptă, ci şi în durata groaznicelor încercări, la cari vor fi supuse populaţiunile necombatante. Victoria va fi de partea aceluia care poate rezista mai mult împotriva dezlănţuirei mizeriilor interne. S'a mai spus că acest război mai este un război de uzură, un război de sleire, de capitulare.

Dubla alianţă care e închisă pe mare de toate părţile, Germania şi Austria, cari resimt de pe acum lipsa merindelor, a benzinei, etc., s'au gândit mult mai serios, pentru lungirea războiului, la căle ce'şi poate creia pentru aprovizionarea, decât la înmulţirea armatelor.

Formidabila armată germană poate să mai stea în picioare, cum se exprimă „G. G. de Nord" dar în ziua când populaţiunea ei va suferi de foame, în ziua când imensul ei număr de automobile, aeroplane şi zepeliănuri nu vor mai funcţiona, din lipsa de benzină, în ziua aceea va suna ceasul capitulărei fără condiţii.

Pentru a ameninţa Caucazia şi Egiptul, Germania a ridicat pe turci împotriva Triplei Înţelegeri; acum pentru a ameninţa Indiile, formând o linie necontenită de ţară germană de la marea Nordului până la Tigru şi Eufrat, prin Constantinopol, imperiul Kaiserului a plănuit nimicirea Serbiei.

Stăpâni pe Serbia de Nord, prelungind linia Belgrad-Niş-Pirot, prin Bulgaria şi Turcia, aliate ei, Germania îşi deschide o cale admirabilă de aprovizionare şi de supremaţie — cum nu s'a gândit, poate, nici odată oamenii de stat germani.

Intr'o situaţie desperată, alegi, în totdeauna mijloacele extreme — nu cruţi nimic, nu te dai înapoi dela nimic, numai, cu condiţia, ca să'ţi ajungi scopul.

Dacă nu izbândeşti, după ce ai încercat totul, atunci arunci toată răspunderea pe seama fatalităţii şi a împrejurărilor...

De aceea, tocmai în momentul, când pe cele două câmpuri de bătae, dela est şi de vest, se simţia mai mult ca ori când ajutorul unei armate de câteva sute de mii de oameni, tocmai acum o armată de elită austro-germană de peste 400.000 oameni s'a năpustit asupra Serbiei ca s'o răpue.

In faţa acestei armate de peste zece divizii — din cari două germane, de Landsturm, — care înaintează dinspre Drina şi dinspre Sava ca să pue stăpânire pe valea Moravei, sârbii, de-abia dacă le opun 4 divizii, de armată de a doua linie, o armată — ce e drept — admirabilă ca rezistenţă, dar care nu poate să lupte până la infinit împotriva unui duşman aşa de considerabil.

*

Austro-germanii, cu greu îşi vor înfiripa planul lor acum, de care ce atât întemperiile naturei, zăpada, munţii prăpăstioşi, cât şi necesitatea de a străbate o ţară aproape pustie, îi vor ţine în loc. Cu greu, într'o ţară aproape patriarhală, îşi vor putea transporta marile lor tunuri pentru bombardarea Belgradului şi a poziţiunilor întărite sârbeşti. Înaintând, trebue să fie mereu cu gândul la aprovizionare şi să se gândească această armată că, în fie ce clipă e susceptibilă să cadă în curse, întinse de inamicul care luptă la disperare.

Cum am mai spus, cât timp Capitala Serbiei şi Semendria vor fi sârbeşti, armata austriacă nu e încă învingătoare. Şi după toate încercările de până acum austro-germanii n'au reuşit să cucerească aceste două puncte de o extremă importanţă pentru dânşii ca să poată realiza cucerirea văii moravjene.

Până atunci, sârbii poate vor avea noroc de împrejurări mai prielnice, căci nimicirea lor înseamnă o mare lovitură dată Triplei Înţelegeri. *Această lovitură va avea repercusiuni incalculabile şi imediate în Balcani;* iar într'un viitor mai depărtat în întreg occidentul asiatic până în Indii.

*

In faţa acestei situaţiuni a Serbiei, intransigenţa Bulgariei creşte cu privire la începerea tratativelor de înţelegere balcanică. Guvernul bulgar nici nu vrea să ştie de aşa ceva şi nici n'a făcut, vre-o intervenţie în acest sens.

Din informaţiuni pozitive, ştiu că d-l Savinski şi fraţii Buxton au încercat în numele lor propriu şi al guvernelor lor ca să atragă Bulgaria în sferele de influenţă ale Rusiei, dar totul a rămas zadarnic.

De altfel după declaraţiile guvernanţilor bulgari, propunerile anglo-ruse e'au prea vagi şi irealizabile.

Era vorba numai de simple demersuri, pe cari guvernul din Londra şi Petrograd, le-ar fi făcut cu toată autoritatea şi influenţa sa, pe lângă guvernul sârbesc şi cel grecesc pentru a face concesiuni teritoriale Bulgariei. Acest lucru l'ar fi cerut pentru realizarea înţelegerei balcanice, foarte folositoare causei anglo-ruso-franceze.

Răspunsul d-lui Radoslavoff a fost ca un refuz la fiecare intervenţie: „rămânem neutri, în modul şi perpetuu, în acest războiu; vrem pace; nu dorim teritorii". — Răspunsul însemna refuz, gândurile Bulgarici erau în altă parte. Iată de ce şi misiunea d-lui Savinski şi cea a fraţilor Buxton au eşuat.

Propuneri directe a făcut guvernul sârbesc la începutul războiului, ministrului Bulgariei la Niş, Ceapracicoff. In schimbul unei neutralităţi binevoitoare. Serbia era dispusă să facă cele mai mari concesii teritoriale bulgarilor la est de Vardar. Guvernul din Sofia n'a răspuns nimic.

Cam aceasta este, în rezumat, istoricul faimoaselor tratative asupra reînchegării blocului balcanic. S'a făcut în presă mult zgomot pentru nimic.

*

Din teritoriile invadate au părăsit peste 100.000 refugiaţi. Ce penibil este pentru o armată în retragere, spectacolul acestui convoiu de copii, bătrâni şi femei, flămânzi, goi, ducând cu ei mizeria şi descurajarea!... Necesităţi strategice, uşor de înţeles, au silit pe înaltul comandament sârbesc, să lase inamicului o ţară pustie — dar, în acelaş timp, întâmplate din această populaţie, supusă intemperiilor, şi bântuită de boli şi de foame, va pieri... Tristă jertfă pentru biata Serbie...

Nişul îţi face impresia unui spital, tăcut şi trist Par'că-i un oraş în părăsire. Dacă toţi câţi au trecut, pe drumul pribegiei, din micile grupuri de refugiaţi cari sunt trimişi zilnic în Macedonia, a rămas în atmosfera Ierusalimului sârbesc, durerea şi disperarea, regretul şi speranţa palidă a viitorului. Dar nu e momentul ca să devin poet şi să mă pierd în descripţiuni paletice şi inutile.

I. Foti

Din Camera ungară

Budapesta, 17. — **Camera. — Preşedintele a dat citire răspunsului regelui la omagiile Camerei. Regele mulţumeşte pentru asigurările patriotice ale Camerei în aceste vremuri când trupele ungare dau dovadă de eroism strălucit.**

S'a dat citire apoi telegramei de mulţumire a generalisimului arhiducele Frederic, telegramele preşedinţilor parlamentului german şi otoman, cari exprimă ambii speranţa ca fraternitatea de arme să fie încununată de succes decisiv.

Guvernul a cerut Camerei să ia act că a fost silit să întrebuinţeze pe honvezi şi armata teritorială dincolo de graniţă.

Preşedintele consiliului a ţinut apoi un discurs în care a zis că experienţa ultimelor luni ne dă dreptul a zice că acest mare război era absolut inevitabil; printre cauzele războiului este gelozia pentru propăşirea Germaniei. Se lua iubirea noastră de pace drept slăbiciune şi incapacitate, dar dusmanii noştri sunt mult amăgiţi, căci monarhia a dovedit o vigoare şi o solidaritate care a zăpăcit pe răuvoitori, şi războiul a dat resurse nebănuite monarhiei. Natiunea ungară şi-a ţinut rangul şi a dat dovezi de vechea ei bravură. Sunt fericit să pot zice că persoanele diriguitoare în Germania exprimă numai aprobare şi încredere pentru trupele noastre eroice. Mai e nevoie de mari sforţări, dar nu mă îndoesc că lupta pe care trebue să o continuăm nesdruncinaţi va da roadele sale şi va creia condiţiuni proprii propăşirei siguranţei naţionale. Discursul a fost primit cu aplause prelungite.

Contele Mihail Karolyi, în numele partidului independent, contele Iuliu Andrassy, în numele partidului constituţional, d-l Simonyi-Semedam, în numele partidului popular au acceptat raportul guvernului.

K. B.